a In cōspectu: id est in iudicio ⁊ estimatiōe: b Sanctoꝝ tuoꝝ: qui scilicet gustant suauitatem bonitatis eius: sicut gustauerat btūs Bernū. qui dicebat: quoniā christꝰ erat ei melos in aure/mel in ore/iubilus in corde. Ps. Gustate et videte quoniā suauis est dñs: beatꝰ vir q̄ sperat in eo. Quid autē est sperare in eū nisi expectare eum:

Ps. 33.

a b †bonū est i ꝓspectu sanctoꝝ tuoꝝ. In finē itellectꝰ dauid p amalech. Ps. LII

⁊ secundum

Expo. Ps. LII

c d Dixit insipiens. Titulꝰ. In finē intellectꝰ dauid pro amalech. Hic tangit historiā quē habetur. j. Reg. xxx. a. vbi dicitur q̄ absente dauid/amalechitē irruentes in sicelech paruam ciuitatē quaz dederat ei achis rex geth/expugnauerunt eam: ⁊ vxores ⁊ filios ⁊ animalia dauid captiuātes/succenderunt ciuitatē: Qd cū dauid reuertēs de exercitu achis cognouisset: persecutꝰ est amalechitas/ quos percussit ⁊ omnia sua liberauit ⁊ reduxit. Hic aūt psalmꝰ agit/nō d̄ historia ista: sed d̄ significato eiꝰ. Amalech enī interptat lingens terram: per qd significant amantes terrena: et maxime antichristus ⁊ complices eius: qui putantes deum absentem/dicētes deum non esse malozum punitozem vel bonozum remunerator: captiuabūt homines sicelech ciuitatis dauid: id est ecclesię: quaz persequunt tribꝰ persecutionib⁹ in vnam conflatis. Tunc enī hęretica pestis erit: ⁊ tyrānis trucidās martyres/⁊ falsozum fratrū simulatio. Sed dauid eam liberabit p/cussis amalechitis. Hanc percussionē ⁊ liberationem prequidens propheta i spiritu: hūc psalmū composuit: qui fere idē est verbis cum quodam pręcedente: sed differt titulo ⁊ materia: quia ibi agitur de primo aduētu: hic aūt de secundo. Ibi de iudęis: hic autem de antichristo. Et est sensus tituli talis. Intellectus dauid/mittens nos/in finem/ christum liberatozez ecclesię/ exprimitur in hoc psalmo. Intellectus dico/quem habuit: pro amalech: id est de persecutione ecclesię quā faciet antichristus ⁊ complices eius: sicut amalech fecit sicelech: et de liberatione quā faciet christus / sicut fecit dauid. Aug⁹. ponit pro amalech/ cęteris manētib⁹ † melech interpretat parturiens. Parturire autē frequent sumitur p partu laborare ⁊ non posse partum emittere. † Melech ergo intelligitur ecclesia: quę semper in pręsenti laborat: nec partꝰ fructū emittere potest. Unde apostolus Gal'. iiij. c. Filioli mei quos iterum parturio donec christus formetur i vobis. Et est sensus: Intellectus dauid/quē habuit: pro † melech: id est de ecclesia parturiēte vel volente/ mittēs nos/in christū finē/hic exprimit. Qui ergo loquit/ dauid est propheta. Materia de qua loquit/ est de secūdo aduentu. Intētio est roborare fideles scilicet ecclesiam. Modus. Tripertitus est psalmus. In prima parte increpat malos. In secunda cōminat per finem: ibi: Nonne scient. In tertia ostendit q̄ salus sit parturiēti ecclesię: ibi: Quis dabit. Primo ergo malos increpās/ dicit: c Dixit insipiens/antichristus: vel collectiue ponit pro oib⁹ antichristianis. d In corde suo/studio deliberatę malicię. Roma. j. c. Obscuratum est insipiēs cor eorum. Quid dixit? e Non est deus: qui scilicet mala puniat: Ecce magna insipiētia: qz initium sapientię timor dñi: Qui autē i corde suo dicit ipsum nō esse/non timet eū: ⁊ ita non habet principiū sapientię: ⁊ ideo omnino insipiēs. Item principiū in fide/est credere quia deus est: Juxta illud Heb'. xi. b. Credere oportet accedentem ad deum quia est: ⁊ inquirentib⁹ se remunerator sit. Ipsi ꝓ dicūt contrariū: Et qui errat i principijs/ d̄ necessitate errabit in principiatis. Et ideo vere insipiens est qui dicit q̄ non est deus. Et quia antichristꝰ ⁊ sui dicunt non esse deum/ nec timorem eius habēt: ideo necesse est vt in peccatis corruant: quia deficiente timore domini qui expellit peccatum: sicut dicitur Eccl. j. c. peccatum se ingerit. Unde addit: f Corrupti sunt ⁊c. In secundo enim aduentu erit maxima corruptio: quia vt habetur Matth'. xxiiij. b. Quoniā supabundabit iniqtas/refrigescet charitas multoꝝ. Sicut ⁊ in primo aduētu magna fuit corruptio: ꝓm illud Gen'. vj. b. Omis caro corrupat viā suā. Nota q̄ cōmutat numerū dicēdo prꝰ: Insipiēs: et postea/ Corrupti sūt: p qd notat/q̄ vnū tūc erit caput totiꝰ mali. s. antichristꝰ ⁊ multa mēbra eiꝰ. Corrupti sūt ꝗ p pctm carnis: g Et abominabiles facti sunt/p pctm spūs: maxime p supbiā: ꝓm illud Prouer. xvj. a. Abominatio dñi ē omis arrogās. Hęc ambo: h In iniqtatib⁹ suis: id ē in peccatis tam carnis q̄ spiritus: Et ita intēsa ⁊ extensa est corruptela: i Qz nō est. i. nullus ē in eis: k Qui faciat bonū. Uel/sic: Nō est: id est rarus est:

a b † bonū est i ꝓspectu sanctoꝝ tuoꝝ. In finē itellectꝰ dauid p amalech. Ps. LII

c d Dixit insipiens i corde suo: vt. s. nō est deus: h nō: k ē pur⁹ nō. Esa. xxxij. b. Fatuꝰ fatua loquet: et cor eiꝰ faciet iniqtatē. Hiere. v. c. Negauerūt dñm ⁊ dixerūt/nō est ipse. Esa. j. a. Cognouit bos possessorē suū ⁊c. f Corrupti sūt. Eodē modo exponit ꝗsus iste de iudęis: sic. s. de antichristianis.

Allegorice

c Dixit insipiēs. Moralit: Insipiēs ꝓprie d̄ diabolꝰ. De q̄ Hiere. xvij. b. In nouissimo suo iuenietꝰ insipiēs. Hic dixit: d In corde suo. i. i corde hoīs sibi subiecto p peccatū: e Nō est deus. Hoc enī fac hoīes opinari q̄ articuli fidei nō sūt: sic de eucharistia et d̄ iudicio ⁊ d̄ alijs. Uel fac dicere/ Nō est deus. i. vides. Eccl. xxiij. c. Omis hō q̄ trāsgredit lectū suū/ꝓtēnēs i aiaz suā: ⁊ dicēs q̄s me videt ⁊c. Job. xxiiij. c. Oculus adulteri obseruat caliginē: dicēs: nō me videbit oculus. Uel/ Nō est deus. i. currēs. i. festinās ad iudiciū. Hiere. iiij. e. Audiā vocē buccinę: qz stultꝰ ꝓpls me ñ cognouit: filij insipiētes sūt ⁊ vecordes. Suo/dicit: qz prꝰ aufert mores q̄ fidē extinguat. Hiere. ij. d. Filij mēpheos ⁊ thaneos cōstuprauerūt te vsq̄ ad verticē. q. d. et si corrupta sis p peccatū: tñ adhuc viget fides informis i ratiōe. Et quia ita suggerit diabolus q̄ deus non est qui iudicet ⁊ puniat/⁊ bonos remuneret: ideo iacēt homines diu in peccatis. Unde sequitur: f Corrupti sunt. q. d. illud Joel'. j. d. Computruerunt iumenta in stercore suo. Michęę. ij. c. Propē imundiciam eius corrumpet putredine pessima. Et per b g Abominabiles facti sunt in iniqtatibus suis: vt deus eos euomat: nec vltra retineat eos in ventre suo. Qd enī abominabile est/nauseam prouocat: ⁊ de ventre eijcit. Patiētia autem dicitur venter dei: i quo diu gerit peccatores. Unde Esa. xlvj. a. Audite me domus iacob: et omne residuum domus israel: qui portamini a meo vtero: q̄ gestamini a mea vulua: vsq̄ ad canos ego portabo. Et nota q̄ ea quę corpalit puocant nauseaz homini: prouocāt ⁊ spiritualit deo. Unde versus. Ebrietas/vertigo/mare/corruptio/ventus: Mauseat et quinq̄ sensibus id qd obest. De ebrietate. Job. xv. b. Abominabilis ⁊ inutilis homo qui bibit quasi aquam iniquitatē. De vertigine. Prouerb. xx. d. Abominatio est apud deum pondus ⁊ pondus. De mari. Prouerb. xvj. a. Abominatio dñi omnis arrogans. De corruptione dicit hic: Corrupti ⁊c. Et Esa. xlj. g. Abominatio est q̄ elegit vos. De vento. Hiere. xliij. d. Sion abomiata est aiā tua. De q̄nq̄ sensibus. De visu. Prouer. xv. c. Abominatio dñi/cogitationes malę. De auditu. Prouer. iij. d. Abominatio dñi/oīs illusor. De odoratu. Esa. j. d. Incēsum abominatio ē mihi. De tactu. Ps. Uirū sanguinū ⁊ dolosū abominabit dñs. De gustu/Apoc. iij. c. Utinā frigid⁹ esses aut calid⁹: ꝗ qz tepid⁹es/incipiā te euomere de ore meo. Corrupti sūt/hęretici ⁊ corruptores aiaꝝ ⁊ scꝑturarū: ⁊ antichristiani corrūpent ab antichristo: et ita corrupti sūt multi munerib⁹/ adulatiōib⁹/prauis doctrinis. Unde sup in alio Ps. Corrupti sūt ⁊ abominabiles facti sūt i studijs suis. Item corrupti sūt. i. corde rupti. Eccl. xxj. c. Cor fatui q̄si vas ꝓfractū ⁊c. Tales sūt hoēs schismatici ⁊ discordes. Hiere. v. b. Et ecce hi magi fregerūt vincula charitatis ⁊ obedientię ⁊ fęderā pacis. i Nō est q̄ faciat bonū. i. rarus est.

Moralitter.

Patiētia dicitur venter dei

Nota q̄ corporaliter hoī puocant nauseā spiritualit puocāt nauseam deo

Ps. 5.

Ps. 13.

* Uel/ Non ē qui

c* est: id est rarus est: qui faciat bonum/etiam inter omnes homines de mundo: quia sicut dicitur Matth. xxiiij. b. Tanta erit tribulatio & malorum decepcio/ vt in errorem inducantur/etiam si fieri potest electi. Et ibidem. Nisi breuiati fuissent dies illi/ non fieret salua omnis caro: sed propter electos breuiabuntur dies illi. Hoc est/ q sequi-

Al † Dñs tur: a Deus de
Al † videret celo prsperit/ oculo miscdię. c Super filios hominũ
breuiando dies illos
propter electos, Sap.
iiij. c. Gratia dei & misericordia est in sanctos eius: & respectus

a † Deus de celo prosperit super filios hominũ: vt † videat si est intelligens aut requirens deum. d Omnes declinauerunt simul inutiles facti sunt: non est qui faciat bonum non est vsq ad vnum. m Nonne † scient omes qui operantur iniquitatem: qui deuorant † plebem meam vt cibum panis. Deum non inuocauerũt: illic trepidauerunt

Al † cognoscent

Al † populum in cibo

Al † tibi timore

in electos illius. d Vt videat. id ē videri faciat: e Si est intelligens/ deum per fidem: f Aut requirēs deum/ per operationem. Non dicit querens/ quasi ad tempus: sed requirens/ quasi perseueranter. Sunt enim multi qui modo credunt ad tempus: sed tunc tempore temptatiōis recedent: sicut dicit Luc. viij. b. Et necesse erat q respiceret: Quia iam g Omnes declinauerunt/ a fide: quātum ad deum. h Simul inutiles: id est nociui: i Facti sunt/ quantum ad proximum. k Non est qui faciat bonum/ quantum ad seipsum. l Non est/ dico/ vsq ad vnum: id est non est etiam vn°. Et est hyperbole. Vel/ Non est vsq ad vnum: id est preter vnum/ christum scilicet & membra eius: qui sunt vnum corpus in ipso.

Allegorice c* a Deus de celo. id ē de secreto suo ante incarnationem. b Prosperit/ p icarnationē c Sup filios hominũ/ iudeos: d Vt videat: id est videri faciat. e Si intelligens aut requirens deum: vt. s. Dico q prsperit/ & prospiciēs inuenit: q g Omnes declinauerunt/ per preuaricationem legis. Vel/ Omnes declinauerunt/ ab eo: maxime in passione: quando nec ipsi discipuli remanserunt cum eo. h Simul inutiles facti sunt:

Job. 19. a. id est nociui/ clamātes vna voce: Crucifige/ crucifige &c. Vñ Matth. xxvij. c. dicit pilatus: Quid faciam de iesu qui dicitur christus? Dicunt ei omnes: Crucifigatur. Hę sunt labrusce vineę domini. Esa. v. a. Expectaui vt faceret vuas et fecit labruscas. Hoc est q̄ sequitur: k Non est qui faciat bonum: sed est qui faciat malum. l Non est vsq

De btā ꝓgine ad vnũ. Hoc vt sup potest exponi. Vel potest exponi de beata virgine. Non est vsq ad vnum: id est vsq ad vnā solam/ beatam virginem: quia excepta ea/ omnes recesserũt a fide. Dicitur autem in masculino genere/ vnum: in quo notatur virginis fortitudo & virilitas.

Moraliter * Vel/ Non est qui faciat bonum/ supple purũ absq ma
cula: quia vt habetur Esa. lxiiij. c. Omes iusticię nostrę sūt q̄si
pann° mēstruatę. Et quasi quis quereret: Unde scis q corrupti sunt &c. subiungit: a Deus de celo prospexit:
id est procul aspexit. Procul enim aspicit peccatores: quia
remoti sunt ab eo. Esa. xlvj. d. Audite me duro corde qui
longe estis. c Sup filios hominũ: In malo sumit.

Ps. 4. sicut ibi: Filij hominũ vsq quo graui corde. d Vt videat si est intelligens: id est intra se legens domini veritatē.
Esa. xliij. c. Obliti sunt ne videant oculi eorum/ & ne intelligant corde suo. Qui aūt nō intelligit/ non requirit deū. Unde addit: f Aut requirens deū. Ista duo libenter aspicit in nobis domin°: intellectum intelligentē ipsum/ & affectū requirentē. Hiere. v. a. Oculi tui domine prospiciūt fidē. Et bene coniūgit hęc duo: quia vnum sine altero parum valet. Clerici vident intelligere/ sed pauci requirunt: Hęretici ecōtrario videtur requirere: sed pauci intelligunt. g Omes declinauerunt. Alia littera: Omnes auersi sunt: pariter adheserunt. In quibus verbis comprehendit tota ratio peccati/ scilicet auersio a bono incōmutabili: et conuersio ad bonum cōmutabile. Quid autem declinant/ dic Amos ij. b. Viam humilium declinauerūt. Via humilium est pententia & humilitas: quā multi declinant/ pcipue prelati. Hiere. vj. g. Omes isti pncipes declinātes. i. sūt d̄ numero declinātiū ambulātes fraudulent. Ps. Declinātes aūt in obligationes adducet dñs cū opantib° iniqtatē. Hoc libent faciūt clerici: qui se obligāt ad curas animarū: et tñ fere omnes declināt a curatiōe earum/ ad ipsam pecuniam. Prouer. vj. a. Si sponderis pro amico tuo: defixisti apud extraneum manū tuam. Et nota q cum colūnę declinat/ domus ē proxima ruinę. Gal. ij. b. Cephas & iohānes q̄ videbant colūnę esse ecclesię &c. b Simul inutiles facti sūt/ aut p nimiā remissionē/ aut p nimiā austeritatē. Prouer. xviij. b. Homo remissus in operib° suis/ frater est sua opera dissipantis. Eccl. iiij. d. Noli esse inutilis & remissus i operib° tuis. Hoc etiam frequenter accidit de clericis & prelatis. Amos. v. b. Galgal captiua ducetur/ & bethel erit inutilis. Si aūt inutilis dammat/ quid erit de malicioso? Matth. xxv. c. Seruum inutilem eēcite in tenebras exteriores. Eis etiam satis competit q̄d sequit/ scilicet clericis & prelatis: k Non est q̄ faciat bonū: Nō dicit q̄ dicat vel audiat. Roma. ij. b. Nō auditores legis iusti sūt apud deum sed factores. l Non est vsq ad vnum: id est non est nisi christ°: qui dicit Esa. lxiij. a. Torcular calcaui solus. Quicq̄d etiam boni facimus: ipse fac. j. Cor. iiij. b. Quid habes q̄d nō accepisti? Vel sic: Non est qui faciat bonum: nō est vsq ad vnum: neutraliter sumptum: id est q̄uis sint aliqui qui interdum aliqua bona faciant: non est tñ qui faciat vsq ad illud vnum: de quo dicit dñs ei qui omnia precepta dicebat se custodiuisse a iuuentute sua. Luc. xviij. d. Adhuc vnū tibi deest: Dia q̄cunq̄ habes vende & da pauperibus & veni sequere me.

m Nōne scient &c. Secunda pars: vbi cōminatur eis p finem. q. d. ita dicunt & faciūt mali: sed non erit impunitum: quia scient in pena q̄d ignorāt in culpa/ scilicet deum esse punitorem malorum. Hoc est q dicit: Nonne scient omnes qui operantur iniquitatē/ scilicet tam antichristus & sui cōplices/ q̄ iudei crucifixores/ & christiani male viuētes. q. d. scient vtiq. Ps. Cognoscet dñs iudicia faciēs: Qui modo non cognoscitur iniuriaz patiens: vt dicit Bern. Apoc. j. b. Videbit eum omnis oculus: & qui eum pupugerunt & plangent se super eum omnes tribus terrę. n Qui deuorāt plebem meam: occidēdo/ persequēdo & bonis temporalibus spoliando. Micheę. iij. a. Qui comederunt carnem populi mei/ & pellem eorū desuper excoriauerūt. Ezech. xxxiiij. a. Lac comedebat & lanis operiebami: & q̄d crassuz erat occidebatis. Deuorare etiā dicit auiditatem: in quo notat malum desiderium. Prouerb. xix. d. Os impiorum deuorat iniquitatem. Osee. iiij. b. Sacerdotes peccata populi comedēt: et animas eorum subleuabunt ad iniquitatē. o Vt cibū panis/ scilicet cum delectatione: et assidue. Panis enī est cibus cōmunis & assiduus. Luc. xi. a. Panem nostrum quotidianū da nobis hodie. p Deum non inuocauerūt. q. d. si deū timerent: predicta non facerēt. Et ponitur consequens pro antecedente: Qui enī deum timet/ inuocat eum: & ideo cū deberet dicere: Non timuerūt: dicit: nō inuocauerūt. Esa. xxxj. a. Nō sunt confisi super sanctū israel: et dñm non exquisierūt. Esa. lvij. b. Viam man° tuę inuenisti: propterea non rogasti. Grego°. Qui felicitatem quęsitam in terris inuenit: auctorē qui eam tribuit non requirit. Aug°. Ea q̄ non poteram tenere sine te: longe tenebant me a te. Et licet defuerit eis timor dei: non tñ defuit eis timor mundi. Unde addit: q Illic trepidauerūt timore vbi non fuit timor: id est vbi nō fuit timendū/ scilicet in templib°. Spreto enim & eiecto bono timore/ intrat malus timor: et conuerso. Unde de non timētib° deū dicit Leuit. xxvj. f. Terrebit eos sonitus folij

Ps. 124.

Secūda pa

Ps. 9.

eos sonitus foliij volantis: et ita fugient quasi gladium. Job xv.c. Sonitus terroris semper in auribus eius: et cum pax sit: ille semp insidias suspicat. Hoc precipue verũ est ꝺ auaris. Unde Seneca. Uidet pauperem ⁊ suspicat furem: videt diuitem ⁊ estimat predonem. De timente autem deum / dicitur / Eccl. xxxiij. c. Qui timet deum nihil trepidabit. Prouerb. xxviij. a. Iustus q̃si leo ꝓfidens / absq̃ terrore erit: impi⁹ autem fugit nemine persequente. Prouerb. xiij. c. In timore domini fiducia fortitudinis. Unde bene subiungit causam quare mali trepidauerunt.

timore vbi non fuit timor.

a Qm̃ de⁹ dissipauit ossa eorum qui hoib⁹ placent: cofusi sũt quoniam deus spreuit eos.

Quis dabit ex sion salutare israel: ⁊ cũ auerterit domin⁹ captiuitatem plebis suę: exultabit iacob et letabit israel.

Psa. 9. Tertia pars

Ut † auertẽdo
Alt † auerterit
Alt † populi sui

a Quoniam deus dissipauit: id est destruxit permissiue: b Ossa: id est virtutes: c Eorum qui: id est quia illi: d Hominibus placent: Si enim ossa: id est fortitudinem virtutum haberent in talibus / non timerẽt. Sed quare dicit: Dissipauit ossa eorum qui hominib⁹ placẽt: Nonne bonũ est hominib⁹ placere: secũdũ illud Eccl. viij. b. Fruere magnatis sine querela. Et Exo. ij. b. et Daniel. ij. g. legit q̃ moyses ⁊ daniel fuerũt amici regum. Et de neemia: Neemię. ij. a. Itẽ dicit apls. j. Corl. x. g. Ego per oia omnibus placeo. ij. Corl. viij. d. Prouidentes bona: non solum coram deo sed etiam coram hominib⁹. Sol. Bonum est placere hominibus ad alliciendum eos ad bonũ: et secũdũ hoc intelliguntur predicte auctoritates et exempla. Malum est autem placere eis pro inaniglozia: et sic intelligitur q̃d hic dicitur: Qui hominibus placẽt: id est placere appetunt propter gloriam vanam. Notandum autem q̃ in predictis duobus versibus posuit propheta ⁊ exposuit culpam malorum: In isto autẽ exponit penã eorũ. Que duplex ẽ / scilicet in amissione boni presentis / ⁊ in ꝓfusione eterna. De prima dicit: Quoniam deus dissipauit ⁊c. De secunda: sequit e Confusi sunt: id est confudent eternaliter: f Quoniam deus spreuit eos: Et hoc quia spreuerũt deum. Esa. xxxiij. a. Ue qui spernis: nonne ⁊ ipse sperneris? j. Regl. ij. f. Qui autẽ ꝓtemnũt me / erunt ignobiles. Spernit autẽ deus eos: quando non corrigit: sed sinit eos currere per campos licentie. Unde sup. Auferunt iudicia tua a facie eius. g Quis dabit. Tertia pars: vbi dicit q̃ erit salus parturienti ecclesię: non ab alio q̃ ab illo quem stulti negant esse deum. Hoc est q̃ dicit: Quis / alius veniens / ex sion / scilicet de iudeis. h Dabit salutare: id est salutem israel populo videlicet deum: q.d. hic solus dabit: k Cum auerterit dominus captiuitatem plebis suę. Alia littera: Cum reduxerit. Et hoc fuit in ascensione: secũdũ illud Eph. iij. b. Ascendens in altum captiuam duxit captiuitatem. Hiere. xxix. c. Reducam captiuitatem vestram ⁊ congregabo vos. Roma. xj. d. Ueniet ex sion qui eripiat vt auertat impietatem ex iacob. Esa. lix. d. Timebunt qui ab occidẽte sũt dñm: cuius venerit ex sion redemptor. l Exultabit iacob / scilicet verus christian⁹ / qui modo luctatur. m Et letabit israel: id est ipse idẽ factus de iacob israel: id est de viatore cõprehensor. Uel per iacob / intelligunt actiui: qui sunt ĩ lucta: per israel / contemplatiui qui deum vident in contẽplatiõe. Eccl. xxiiij. b. In iacob inhabita: ⁊ in israel hereditare. q.d. in vita actiua est breuis habitatio: sed in contẽplatiua est hereditas eterna. Luc. x. g. Maria optimam partem elegit que nõ auferet ab ea. q.d. imo actiua auferet. Mozaliter g Quis ex sion: id ẽ ex numero p̃latorũ ecclesię: h Dabit / gratis i Salutare: id est sacramẽtum vel beneficium ecclesiasticum: Malach. j. c. Quis est ĩ vob q̃ incendat altare meũ: et claudat ostia mea gratuito? Quis raritatẽ notat vtrobiq̃. Luc. xij. e. Quis putas ẽ fidelis ⁊c. Mat. x. a. Gratis accepistis / gratis date. k Cum auerterit dominus captiuitatem plebis suę: que peruertit per p̃latos. l Tũc exultabit iacob: id est laici: m Et letabitur israel: id est clericus. Ezech. xxxiij. c. Non pascent amplius pastores seipsos: ⁊ liberabo gregem meum de ore eorum: ⁊ nõ erit eis vltra in escam.

Mozaliter

Alt † libera

Partitio psalmi

Expositio Ps. LIII.

In finẽ in carmib⁹ vel hymnis intellect⁹ dauid cũ venissent ciphei ad saul ⁊ nũciassent: nõne dauid abscõditus est apud nos?

Ps. LIII

n Deus in nomine tuo saluum me fac: et in o virtute tua iudica me.

Deus in nomine tuo ⁊c. Titulus. In finem in carminibus vel hymnis intellect⁹ dauid / cũ venissẽt ciphei ad saul ⁊ nunciassent nonne dauid est abscõditus apud nos? Iste titulus sumitur de historia que ẽ. j. Regl. xxiij. c. Nõ quia psalmus iste agat de illa historia: sed quia agit de mysterio illi⁹ historię: Sicut enim dauid inter ciphęos latuit: et illi voluerunt eum morti prodere vel tradere: sic boni in hoc mundo inter malos qui florent in hoc mundo latitãt ⁊ ab eis impetunt: et saul: id ẽ morti ⁊ tribulatiõib⁹ exponũt. Ziphei interpretantur florentes: q̃d huic mysterio competit: a quibus petit hic propheta ⁊ quilibet vir spiritualis liberari. Est ergo sensus tituli: In ꝫ psalmo ostenditur intellectus dauid prophete vel cuislibet fidelis. Intellect⁹ / dico / habit⁹ pro eo q̃d factum est: cum venissent ciphei ad saul et nuciassent ⁊c. Per hoc enim intelligitur q̃ florentes in ꝫ mundo nũciant saul: id est morti vel diabolo bonos latere inter malos: Que intellectum habent qui mentis aciem intendunt: in finem: id est in eorũ nouissima / non ĩ presentia: Et ideo intelligentes eorum falsam felicitatem terminandã / cito ĩ hac aduersitate quã nunc patiunt inter incudem ⁊ malleum existentes / semper sunt in carminibus vel hymnis / in omnib⁹ gratias agentes deo. In hoc ergo psalmo loquitur propheta vel iustus quilibet vel ecclesia. Materia est de flore malorum transeuntiũ / a quib⁹ petit liberari. Intentio est instruere bonos vt tolerent malos. Qui enim malis cõmiscent / necesse est tolerantiam habere. Modus. Bipertitus est psalmus. Primo orat latens inter ciphęos. Secundo dicit quid sibi et ciphęis faciat deus: vnde laudes soluit: ibi: Ecce enim deus. Dicit ergo ꝓpheta / vel ecclesia / vel vir sctũs. n O Deus / qui vides omnia / ⁊ qui curris ad iudicium. o In nomine tuo saluũ me fac. Nomen domini / est misericordia. Ezech. xx. b. Faciam propt nomẽ meũ. Uel nomẽ hoc est christus. Esa. xxx. f. Ecce nomen domini venit de longinquo. Prouerb. xviij. b. Turris fortissima nomen domini ⁊c. Item bene dicitur / nomen: quia datum est ei nomen q̃d est super omne nomen: Phil. ij. b. Uel hoc nomen est tetragrãmaton / scilicet principium vite passionis iste: q̃d ferebat sũmus sacerdos in fronte sua sculptum in lamina aurea ⁊ nõ in ore: vt significetur q̃ christi memoria seu passio portanda est non tm̃ in ore sed in ope ⁊ exemplo. Hoc ẽ ergo dictu: Deus in nomine tuo saluum me fac: id est salua me in tua passione. Non dicit / in noib⁹. Matth. vlt. d. Ite baptiçãtes eos in noie p̃is ⁊c. Ideo cuidã interroganti q̃d est nomẽ dei / respõdit attalus inter tormẽta positus: Qui plures sunt nominibus discernunt: qui autem vnus est / non indiget nomine. Uel / In nomine tuo / christiano. Esa. lxv. c. Uocabit seruos tuos nomine alio. Matth. vj. e. Sanctificetur nomẽ tuũ. p Et in virtute tua: id est in iudicio vbi apparebit virtus tua: sicut dicit / Matth. xxiiij. c. Uidebunt filiũ hois venientẽ in nubibus cęli cum virtute magna. q Iudica me / iudicio discretiõis. i. separa me a malis. Uel sic / In virtute tua. i. in misericordia / nõ in iusticia iudica me: quia ꝓpriũ est dei misereri ⁊ parcere. Et cũ virt⁹ p se ponit / itelligit misericordia. Sap. xij. c. Ob ꝫ q̃ oim dñs es / omib⁹ te parcere facis: virtutem enim ostẽdis tu qui non crederis esse ĩ virtute ꝓsumat⁹. Iudica me. Alia lra habet: vlciscere / vel libera me.